

گفتوگۆ لەگەڵ هونەرمنەند جەبار سابیر. ئەمادەکردنی: کامەران حاجی ئەلیاس

هونەرمنەند جەبار سابیر: گەرنگ ئەم هونەری کاریکاتێر تەنها بە هونەرێکی گەشتیجاری تەنەگەین
هونەرمنەند جەبار سابیر: ھەموو کارەکتەرێک بە ئاسانی ناتوانرێت بکەرێت کاریکاتێر
ھەقیقەتێن- کامەران حاجی ئەلیاس

هونەرمنەند (جەبار سابیر قادر لاسی)، یەکێک لەو هونەرمنەندانەی کە شوێن پێنجی لە نێو هونەری کاریکاتێری کوردستان و عێراق دیارە خاوەنی چەندین پیشانگەی تایبەتی و هاوبەشە لەسەر ئاستی کوردستان و دەرەوەی کوردستان ھەروەھا خاوەنی چەندین خەڵاتی نۆد و تییە زێڕێک لە تابلۆکانی لە ژێرناامە و گەقارەکانی نۆد و تییە بۆ وەکراوەت و چەندین بۆ و ناامە جیھانی و ڕەگرتوو بەم بەستی ئاشنا بوونی بە کاروچالاکییە هونەرییەکانی بە چەندی پرسیار بەسەرمان کردووە.

*سەرێتا ئەگەر بکەیت باس لە کورتەیک لە ژبانی هونەری خەت بکەیت، ھەنگاوێکی هونەری کاریکاتێری چەن دەست پێکرد؟

▪ سەرێتا بەھەری و ئەکەشام ھەر لە منداڵییەوە سەری ھەدا دوواتر بە خوێندنەوەم بە گەقارەکانی منداڵان و دوواتر ژێرناامە و گەقارەکان ھەنگاوێکی هونەری کاریکاتێریم دەستی پێکرد و خوێندنەوەی زەرم بە رووداوێکی رێژانە لە ھەموو بوارێکیان ئێوە بوو کە منیش بتوانم لەو بووارێکی بکەم ، بەم نام تا ساڵانی نۆو تەکان نەتوانی کارێکیانم بەو بکەم و لە ساڵی 1992 یەکەم کاریکاتێرم بەوکرد و دوواتر لەبەر باری خەزانیم دوورکەتم و لە هونەر بەگشتی و کاریکاتێریش بە تایبەتی تا ساڵی 2005 توانیم درێژ بەو هونەرێکی بەدەم لە رێگای سێتێ ئێلکترۆنیکیان و سەشیال میدیا ، و ھەروەھا تەوانیم لە گەقارە سەشیال میدیا کارێکیانم بەجیھان بناسەنم و بەشداری پەشێرک و پەشانگە نۆد و تییەکان بکەم و پەلی باش بەدەست بەنم، و ھەروەھا

چەندىن گەڭ قار و رەژىنامەى جىھانى كارىكا تەرى كارى كام بەا و دىكەنەو و گىرنگى پەيدەدەن، و تا ئىستا حەوت پەشانگەى تايىبە تىم كەردەتەو لە ھەولەر و كەيە و بەغدا و موسە و بەشدارىم كەردەو لە زىاتەر لە 180 پەشانگەى نەودەو تە و تەوانىومە زىاتەر لە 80 بىروانىامەى بەشدارىوون و ھەروەھا چەندىن خەلات بەدەست بەھەنم.

*گىرنگى ھونەرى كارىكا تەرى لەچىدايە؟

-گىرنگى كارىكا تەرى لەو دايدە كە دەتەوانە بەزمانى وەندە خەندەيكە بخەيتە سەرلەو، بەھام خەندەيكە فەكرىدە. واتە تەنھە خەندە نىدە، بەھەكو خەندەوئەى بە دەكات، ئاگادارى دەكاتەو، سەرنجى خەكە ئادەكەشەت بە شتەك كە ھەستىارە. بەتايىبە تە لە كەشە سىاسى و كەمەلەيە تە و تەوانە كەنى ئەزانەدا كارىكا تەرى دەبەتە ئاوەندەى كەشەشارەوكەنى دەروونى خەكە. بەيە ئەو ھونەرە يەكەكە لە پەيوەندەدارتەرىن ھونەرەكان بە ئازادى وتار.

*ئەو بابەتەنە چىن كە دەبەندە ھونەرى كارىكا تەرىدەكاتى تە؟

▪ بابەتەكان زەرن ھەندەكىان بابەتە ھەمىشەين و ھەندەكىان بابەتە كەشەى ئەزانەى خەكە:

ھەژارى، بەكارى، خراپە خەمەتگوزارىدەكان، ئەخەنە لە سىياسەت و ھەكومەتەكان، ئەفتارە كەمەلەيەتەيە نەرنەيەكان، ەوداوە جىھانىيەكان و پەرسە مەريەكان، كەلتەوور و داب و نەرىت بە شەوەيەكى ئەخەنەگرانە و تەنەئامەز .

▪ ئا يا ھەموو كەسەيتەك دەتەوانەن بە شەوەى كارىكا تەرى بىخەتە روو؟

: نەخەر، ھەموو كارەكتەرەكە بە ئاسانە ناتەوانەرەت بەكرەتە كارىكا تەرى، چەنكە كارەكتەرەكە دەبەت

تايىبەتەندە ەوون و جىاوازىان ھەبەت، مانايەكى ئەمزى يان بەرچاوى ھەبەت بە مەفەكان، كەردار يان بىرەكەيەكتە ھەبەت كە شايدەنى مامەلەى تەنەئامەز بەت ھەروەھا ھونەرەندە دەتەوانەت كارەكتەرى خەى بە شەوەيەكى ئەخەنەگرانە يان گەتەجەانە بخاتەو.

▪ زەرەكە لە ھونەرەنەدان جەگە لەوئەى لە پەشانگەادا بەرھەمەكانىان نەمايش دەكەن لە گەڭ قار و رەژىنامەكانىش نەمايش دەكەن لە كوردەستان تەچەندە گەڭ قار و رەژىنامەكان گىرنگى بەولايەنەيان داو؟

▪ لێ ئێستادا لێ کوردستان، گرنگی و ها نیی لێ گێ فار و رێژنامێکان و میدیاکان . هێندێک لێ گێ فار و رێژنامێکان لێ رابردوو کێمێک گرنگیان بێ کاریکاتێر دێدا گێ فارێ تایبێت هێبوو بێ هونێری کاریکاتێر بێبێام بێداخوو ئێو گێ فارانێ ئێستا و ستاوون، بێبێام ئێوی هێی هونێرمێندێکان خێان لێ سێشیا میدیا کارێکانیان بێاو دێکێنوو کێ رێنگێ دونیای ئێمێ زیاتر بێ سێشیا میدیاو بێندێ کێ ئێوێش کاریگێری لێسێر خێنێر و بینێری هێبێت و لێوانێی بێشتر بێت.

*چێن دێوانیتێ بێکارهێنانی کێمپیوتێر لێ دروستکردنی بێرکێیێک بێ شوێی کاریکاتێری ؟

▪ بێرکێی کاریکاتێری لای کاریکاتێرست خێی بێبێام بێ ئاسانکاری زێربێی هونێرمێندانی کاریکاتێر لێ ئێستادا پێنا دێبێنێ بێر بێرنامێکانی کێمپیوتێر بێ جوانکردن و رێنگکردنی کارێکانیان و بێ ئاسانی و چاپکردن و ناردن بێ پێشبرکێ و پێشانگا جیهانییێکان و یاخود گێ فار و رێژنامێکان.

▪ تایبێتمێندییێکانی هونێری کاریکاتێری چین؟

▪ تایبێتمێندییێکانی هونێری کاریکاتێر ئێوێی، وێنێو روخسارێکان زێدێرێیان لێ دێکر و بێشوێیێکی تێنز و خێنداوی خێرا دێگاتێ بێر دیدی بینێر و خوێنێر و ئاسانکردنی تێگێیشتن بێزمانێکی ساد و گاتێجاری، و هێروها کارامێی هونێرمێند لێ گێیاندنی پێیامێکێ.

▪ هونێری کاریکاتێری لێ کوردستان لێچ ئاستێک دای؟

▪ بێداخوو لێ ئێستادا لێ ئاستێکی باش نیی ، ئێویش هێکارکێی بێ ئێوێی گرنگی پێ ندانی رێژنام و گێ فارێکان و میدیاکان بێ هونێری کاریکاتێر و هێروها نێبوونی کێمپیوێک بێ کاریکاتێرستانی کوردستان کێ گرنگی خێی هێی بێ بێر و پێشچوونی کاریکاتێر، بێبێام لێ چێند سایی ئابردوو چێندین هونێرمێندی کاریکاتێری تایبێتی هێن کێ کارێکانیان بێشوێیێکی سێرکێوتوو بێاو دێکێنوو لێ سێشیا میدیا و ئامادێبوونیان هێی لێ پێشبرکێ و پێشانگا جیهانییێکان . و بێ بێرزکردن و ئێم بوار پێویستی بێ هاوکاری و پشتیوانی مێدیا و رێژنامێکان .

▪ کامێن ئێو هونێرمێندی کاریکاتێرانێ کێ کاریگێیان لێسێر تێ هێبوو؟

▪ لڙا راستيدا من سڙرڙا تا زڙر سڙسام بووم بڙ
 ڪاريڪا تڙستاني عڙراقى (غازى، موڙيڊ نعمڙ، عڙلى
 مڙندڙلاوى) ڪڙ زڙر ڪاريگڙريان هڙبوو، وڙ بووڙ
 سڙرڙتايڙڪ بڙ هڙوڙدانم لڙ بوارى ڪاريڪا تڙر
 وڙ ئڙوڙى ماوڙ بيلڙم ئڙوڙيڙ، گڙرنگڙ ئڙمڙ هونڙرى
 ڪاريڪا تڙر تڙنها بڙ هونڙرڙڪى گاڙتڙجاري تڙنڙگڙين،
 چوونكى ڪاريڪا تڙرست هڙوڙى ئڙوڙ دڙدا ڪڙ وڙوڙ
 شارڙوڙڪانى ڪارڙ نڙرڙنيڙڪان وڙنا بڪات و نيشانى
 بينڙران و لايڙنى پڙيوڙنديدار بدات بڙ بنبڙڪردن و
 جاكسازى هڙميشڙي ڪڙ ئڙوڙش ئڙرڪى هڙمووانڙ.

